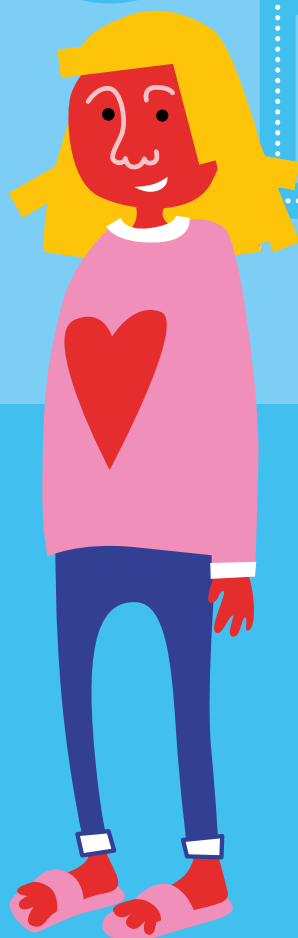
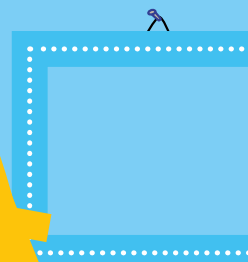

Blind date met een kunstwerk

Educatie

handleiding

Stedelijk
Museum
- BREDA

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Leerdoelen	4
Vorbereiding	5
Museumbezoek	6
Verwerkingslessen	7
Bijlage: achtergrondinformatie en extra vragen	8

Inleiding

Stedelijk Museum Breda heeft voor leerlingen uit groep 5 en 6 het educatieprogramma: *Blind date met een kunstwerk*. Leerlingen maken kennis met kunstwerken en nemen de tijd om ze beter te leren kennen. Het programma biedt ruimte voor een filosofische reflectie op kunst en de rol van een museum. Leerlingen ontdekken bekende Bredase kunstenaars en leren over verschillende kunststromingen.

HET PROGRAMMA

In Stedelijk Museum Breda hangt (en staat) een aantal kunstwerken, die het helemaal zat zijn. Ze hebben genoeg van dat snel gegluur en mensen die alleen titelkaartjes lezen. Ze willen een eerlijke kans om te kijken of het klikt. Ze willen op blinde date met jullie.

Yeah, we hebben een date!

Het educatieprogramma *Blind date met een kunstwerk* begint met een boekje met een spannende blind date in de klas. De klas wordt verdeeld in groepjes; elk groepje gaat op blind date met een ander kunstwerk. Via drie opdrachten leren de leerlingen de werken al snel goed kennen. Opdracht 1 en 2 doen ze in de klas. Opdracht 3 is voor in het museum.

Na de ontmoeting met het kunstwerk in het museum rest natuurlijk nog de vraag: Klikt het? Is er sprake van een (ontluikende) liefde of van een blauwtje?

Na afloop van hun date mogen de groepjes hun date voorstellen aan hun klasgenoten.

Het bezoek aan het museum wordt afgesloten met een filosofisch gesprek onder leiding van een museumdocent over onderwerpen zoals mooi en lelijk en wanneer iets in een museum mag staan.

Na het museumbezoek is er een serie van 3 verwerkingslessen beschikbaar die wordt aangeboden door de Stilte.

Het concept van het educatieprogramma *Blind date met een kunstwerk* is ontwikkeld door Kröller- Müller Museum in samenwerking met Astrid Poot (Familie van Fonk).

DOCENTENHANDLEIDING

Deze handleiding is voor leerkrachten en begeleiders van de deelnemende scholen aan het educatieprogramma *Blind date met een kunstwerk*. In deze handleiding staat:

- »→ Overzicht van de leerdoelen van het educatieprogramma;
- »→ Uitleg over de opdrachten in de klas; met in de bijlage achtergrond informatie en extra vragen;
- »→ Uitleg over het museumbezoek;
- »→ Uitleg over de verwerkingslessen die aangeboden worden via de Stilte

Leerdoelen

Leerlingen:

- »→ maken kennis met kunstwerken en kunstenaars uit Breda
- »→ maken kennis met verschillende vormen van (beeldende) kunst
- »→ maken kennis met verschillende beeldaspecten
- »→ leren hun onderzoek te vertalen naar een verhaal en dat te presenteren voor een groep
- »→ leren kritisch te kijken naar vorm, functie en inhoud van een kunstwerk
- »→ leren hun mening te onderbouwen met argumenten
- »→ maken kennis met het filosofisch gesprek door middel van kunstfilosofie
- »→ kunnen het eigen werk bespreken in relatie tot de kunstwerken in het museum
- »→ kunnen op een respectvolle manier luisteren naar de meningen van hun klasgenoten

Het educatieprogramma *Blind date met een kunstwerk* sluit aan bij de SLO Kerndoelen:

- »→ Kerndoel 54: Uitdrukken en communiceren
- »→ Kerndoel 55: Reflecteren
- »→ Kerndoel 56: Cultureel erfgoed

Het educatieprogramma sluit aan de bij de culturele vermogens de Culturele Ladekast: reflectief vermogen, receptief vermogen, analyserend vermogen en het vermogen om te presenteren.

Vorbereiding

Duur: 45 minuten

Voorafgaand aan het museumbezoek krijgt de klas een lespakket toegestuurd met daarin meerdere blind dates met verschillende kunstwerken. In het lespakket zit Blind date-boekjes met verschillende kunstwerken en deze educatiehandleiding.

INTRODUCTIE

Vertel de klas dat ze naar het museum gaan voor een blind date. Vraag of ze weten wat een blind date is. En wat zou een blind date in een museum kunnen zijn?

Om hun blind dates toch alvast wat beter te leren kennen, krijgen de leerlingen ieder een boekje met opdrachten die iets te maken hebben met hun blind date.

OPDRACHTEN

Verdeel de klas in groepjes van maximaal 5 leerlingen en geef iedere leerling een boekje. Ieder groepje behandelt samen één kunstwerk. Het is niet noodzakelijk om alle blind dates te verdelen; het is niet erg als er een blind date met een of meerdere kunstwerken overblijft. De leerlingen maken de eerste twee opdrachten uit het boekje, de rest bewaren ze voor in het museum (niet spieken 😊). Kijk op de begeleidende brief of er extra benodigdheden zijn. De leerlingen mogen naast de boekjes en eventuele extra benodigdheden ook gebruik maken van losse tekenvellen papier om op te tekenen of schetsen.

AFSLUITING

Als de leerlingen klaar zijn met de opdrachten, kun je samen met de leerlingen fantaseren over hun date. Laat ieder groepje kort vertellen over hun opdracht en wat voor kunstwerk ze denken te ontmoeten. Als ze niet zo goed weten wat voor kunstwerk het zou kunnen zijn, herinner ze dan aan waar hun opdracht over ging.

De boekjes moeten mee naar het museum, dus laat de leerlingen er hun naam opschrijven en laat ze de boekjes bij jou inleveren, zodat jij ze mee kan nemen naar het museum. Zo worden ze niet verleid om alvast te kijken naar de derde opdracht.

Museumbezoek

Ontvangst en garderobe:	5 min
Introductie:	10 min
Date met kunstwerk:	15 min
Presentaties en filosofisch gesprek:	20 min
Afsluiting en garderobe:	5 min
Totaal:	ongeveer 60 minuten

Als voorbereiding op het museumbezoek moet je de boekjes van de leerlingen bij je hebben.

INTRODUCTIE EN DATE

Bij aankomst in het museum worden de leerlingen ontvangen door een museumdocent. Deze geeft een introductie over wat ze gaan doen in het museum, maar vertelt ook kort over wat een museum eigenlijk is. Na deze uitleg mogen de meegenomen boekjes worden uitgedeeld aan de groepjes. Hierna gaan de leerlingen met behulp van de boekjes op zoek naar hun date, die ze inmiddels wel zullen herkennen. Aangekomen bij de date is er een opdracht die ze maken, en kunnen ze nog meer lezen over het profiel van de kunstenaar.

PRESENTATIES EN GESPREK

Als de leerlingen klaar zijn met de laatste vraag, komen ze samen voor het gezamenlijke onderdeel. Op een bord hangen afbeeldingen van de kunstwerken, zodat alle leerlingen ze kunnen zien. Vervolgens vertelt ieder groepje kort iets over hun kunstwerk. Dan start de museumdocent aan de hand van vragen over de kunstwerken een filosofisch gesprek. Welk kunstwerk vinden de leerlingen bijvoorbeeld het mooist? En welke het lelijkst? Wat is een lelijk kunstwerk, en mogen die eigenlijk wel in een museum hangen? Deze vragen dagen de leerlingen uit kritisch na te denken en een onderbouwd antwoord te geven. De museumdocent begeleidt dit gesprek. Aan het eind komen we nog even terug op de vraag: klikte het? En wil je het kunstwerk nog een keer zien?

Verwerkingsopdracht: museum in beweging via de Stilte

Duur: 3 x 60 minuten

Ter verwerking van het bezoek aan Stedelijk Museum Breda biedt dansgezelschap de Stilte drie dansworkshops van 60 minuten aan. Deze serie is af te nemen via het aanbod van de Stilte bij de Ontdekking.

Waarnemen (receptief) wordt gekoppeld aan een actieve ervaring. Een verdieping op wat de leerlingen gezien hebben. Creativiteit, samenwerking, waarnemen, creëren, analyseren en reflecteren komen samen.

In de dansworkshops geven ze natuurlijk aandacht aan bewegen op muziek, een belangrijk onderdeel van muziekonderwijs.

Meer informatie over de Stilte en hun visie vind u via www.destilte.nl

Bijlage: achtergrondinformatie en extra vragen

In sommige boekjes staan misschien termen die de leerlingen niet kennen, of waar ze nieuwsgierig van worden. Hier vind je meer informatie en extra vragen die je kunt gebruiken tijdens de voorbereiding in de klas.

Abstracte figuren

Deze opdracht gaat om het vinden van de grens tussen herkenbaar en abstract. Je kunt bijvoorbeeld uitleggen wat abstract betekent: iets wat je niet meteen kunt herkennen of kunt zien. Een schilderij kan abstract zijn omdat de vormen niet heel herkenbaar zijn. Ook een concept kan abstract zijn, zoals het klimaat, want dat kun je niet direct zien.

Je favoriete dingen

Bij het maken van het groepsportret leren de leerlingen nadenken over compositie: wat gaat waar? Wat maak ik groter, of kleiner? Het is belangrijk dat ze hierbij beredeneren, dus je kunt ze vragen: waarom maak je die keuzes?

Storm en spektakel

Als de leerlingen zelf geen plastic (lunch)bak(je) tot hun beschikking hebben, is het goed om er van tevoren één te regelen. Let erop dat er maar een ondiepe laag water in zit, dat is al genoeg om golfjes mee te maken.

Een date in het donker

Deze opdracht werkt het beste als de leerlingen een bijna donkere ruimte kunnen creëren voor zichzelf. Dat lijkt namelijk nog het meest op de situatie waarin hun blind date is gemaakt. Hiervoor kunnen ze dus een doos, een deken of een jas voor gebruiken.

Texturen tekenen

Om zoveel mogelijk verschillende texturen te vinden is het fijn als de leerlingen de klas mogen doorzoeken. Als er weinig licht, moeten ze misschien creatief worden en simpele dingen gebruiken zoals kledingstukken, etuis en schriften.

Het woord ‘textuur’ is misschien nog wat vaag. In deze context gaat het om hoe de buitenkant van een object eruitziet, hoe het voelt en welke indruk het wekt (is het hard of zacht?).

Schets voor je leven!

Hier leren de leerlingen te schetsen met een pen. Je kunt uitleggen wat een schets is: een grove tekening die niet perfect hoeft te zijn. Meestal wordt het met potlood gedaan zodat je het kunt verbeteren en kunt gummen. Dit is vooral handig als de schets bedoeld is als voorbereiding voor een schilderij. Als ze een licht vlak willen maken, mogen ze de pen heel zachtjes over het papier heen glijden. Als iets donkerder moet zijn, mogen ze meer drukken en krassen op het papier.

Kleuren met kleuren

Gevoel krijgen voor kleur heeft hier de aandacht, daarom is het goed als de leerlingen zelf kleurgroepen bedenken die ze bij elkaar vinden passen. Je kunt ze ook uitleggen over primaire kleuren en de gemengde kleuren die je daarvan krijgt. Je kunt dit doen met bijvoorbeeld een kleurenwiel.

Say cheese!

Portret: een portret is een schilderij of foto van een persoon. Rond de zeventiende eeuw kwam het in de mode om een portret van jezelf en/of je familie op te hangen. Nu doen we dat nog steeds, maar dan in fotovorm.

Laat de leerlingen ook nadenken over hoe ze kijken op hun portret. Waarom glimlach je? Is dat hoe je gezien wil worden? Hoe zou je nog meer iets over jezelf kunnen vertellen met de manier waarop je kijkt?

Een grote kleine kamer

Deze oefening draait om perspectief. Perspectief: het standpunt van waaruit je iets bekijkt. Perspectief is belangrijk bij tekenen omdat je dan ziet hoe groot dingen echt zijn en hoe ver weg of dichtbij ze zijn.

Als de leerlingen moeite hebben met de tweede opdracht, kun je ze wijzen op het raam dat er als voorbeeld staat. Als ze de lijnen van dat raam volgen, zien ze dat alles naar het midden loopt. Dit zorgt ervoor dat iets dat verder weg is kleiner lijkt dan iets dat dichterbij staat.

Echt nep!

De leerlingen gaan bij deze opdracht een echte situatie (namelijk een nieuwsfoto) namaken met speelgoed. Verzamel hiervoor alvast speelgoed als dat niet in het lokaal ligt. De bedoeling hiervan is dat ze inzien dat een situatie met speelgoed namaken vaak een grappig effect heeft, en daardoor niet per se hetzelfde gevoel oproept als het origineel.